

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXVII

Nr 3

WARSZAWA 1970

A. 398/44/3

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXVII

1970

3

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1970

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Krzysztof Groniowski (sekretarz), Stanisław Herbst, Hanna Jędruszczak (sekretarz), Irena Koberdowa, Witold Kula, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Tadeusz Łepkowski, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Marian Wojciechowski, Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31 02 61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 2581 + 109 egz. Ark. wyd. 28, ark. druk. 18,125

Papier druk. sat. kl. V, 65 g. B1

Oddano do składania 2.IV.1970. Podpisano do druku 19.VI.1970

Druk ukończono w czerwcu 1970 r.

Zam. 170/70

K-58

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Средневековое общество

Бронислав Гермек — Люди за бортом в средневековом городе 539

Европейская культура XVII в.

Владыслав Томкевич — Европейская художественная культура в XVII в. 555

Януш Тазбир — Польша и Европа 569

Между двумя мировыми войнами

Януш Жарновски — О генезисе системы национальных государств в Центральной и Юго-восточной Европе после 1918 г. 585

Антони Чубиньски — Национальные страны в Центральной Европе в межвоенный период 604

Генрик Батовски — Проблема национальных меньшинств в Европе накануне II мировой войны 622

Вальдемар Михович — Разоружение и безопасность в 1920—1939 гг. 641

Францишек Рышка — Общественность и власть при фашизме. К вопросу истории гитлеризма в свете новых исследований 660

Аграрные реформы и крестьянское движение в XIX и XX вв.

Збигнев Станкевич — О путях развития капитализма в сельском хозяйстве Польши 684

Елена Бродовска — Крестьянские аграрные движения в Центральной и Восточной Европе в XIX — начале XX века 702

Генрик Слабек — Характер аграрной реформы в Народной Польше 719

Юзеф Рышард Шафлик — Состояние исследований по истории польского крестьянского движения 734

Вторая мировая война

Тадеуш Мантейфель — Формы тайного обучения на уровне высших учебных заведений в Варшаве, 1939—1944 гг. 748

Владислав Хойнацки — Издательская деятельность польского движения сопротивления в 1939—1945 гг. 754

Мечислав Вжосек — Мобилизация сил польского народа в 1944—1945 гг. 762

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИЙ

Людвик Базилев — Новый том *Сочинений* Ленина 777

Владислав Собоциньски — Чинш в казенных имениях Королевства Польского 780

ХРОНИКА 813

TABLE DES MATIÈRES

La société du moyen âge

Bronisław Geremek — Les groupes marginaux dans les villes du moyen âge	539
--	-----

La culture européenne au XVIIe siècle

Władysław Tomkiewicz — La culture artistique en Europe au XVII ^e siècle	555
Janusz Tazbir — La Pologne et la notion de l'Europe	569

Entre les deux guerres mondiales

Janusz Żarnowski — Genèse du système des Etats nationaux en Europe centrale après 1918	585
Antoni Czubiński — Les Etats nationaux en Europe centrale durant l'entre-deux-guerres	604
Henryk Batowski — Le problème des minorités nationales en Europe à la veille de la deuxième guerre mondiale	622
Waldemar Michowicz — Le problème du désarmement et de la sécurité (1920—1939)	641
Franciszek Ryszka — Le peuple et le pouvoir sous le fascisme — contribution à l'histoire de l'hitlérisme, à la lumière des recherches récentes	660

Réformes agraires et mouvements paysans au XIXe et XXe siècle

Zbigniew Stankiewicz — Voies du développement du capitalisme dans l'agriculture	684
Helena Brodowska — Mouvement agraires paysans en Europe centrale et orientale au XIX ^e siècle et au début du XX ^e	702
Henryk Ślabeek — Caractère de la réforme agraire en Pologne Populaire	719
Józef Ryszard Szaflik — Histoire du mouvement paysan polonais (état et besoins)	734

La deuxième guerre mondiale

Tadeusz Manteuffel — Les formes de l'enseignement supérieur clandestin à Varsovie, 1939—1945	748
Władysław Chojnacki — L'activité éditrice de la Résistance polonaise en 1939—1945	754
Mieczysław Wrzosek — La mobilisation du peuple polonais en 1944—1945 :	762

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Ludwik Bazyłow — Le nouveau volume des <i>Oeuvres</i> de Lenine	777
Władysław Sobociński — Le cens dans les biens du Trésor dans le Royaume de Pologne	780

CHRONIQUE	813
---------------------	-----

SPIS TREŚCI

Spółeczeństwo wieków średnich

- Bronisław Geremek — O grupach marginalnych w mieście średnio-wiecznym 539

Kultura europejska XVII w.

- Władysław Tomkiewicz — O kulturze artystycznej w Europie XVII wieku 555
Janusz Tazbir — Polska wobec pojęcia Europy 569

Między dwiema wojnami światowymi

- Janusz Żarnowski — W sprawie genezy systemu państw narodowych w Europie środkowej i południowo-wschodniej po 1918 r. 585
Antoni Czubiński — Państwa narodowe w Europie środkowowschodniej między I i II wojną światową 604
Henryk Batorowski — Problem mniejszości narodowych w Europie w przededniu III wojny światowej 629
Waldemar Michowicz — Rozbrojenie a bezpieczeństwo (1920—1939) 641
Franciszek Ryszka — Spółeczeństwo a władza w faszyzmie 660

Reformy agrarne i ruchy chłopskie w XIX i XX w.

- Zbigniew Stankiewicz — W sprawie dróg rozwoju kapitalizmu w rolnictwie 684
Helena Brodowska — Chłopskie ruchy agrarne w środkowowschodniej Europie w XIX i na początku XX wieku 702
Henryk Słabek — Charakter reformy rolnej w Polsce Ludowej 719
Józef Ryszard Szaflik — Stan i potrzeby badawcze w zakresie dziejów polskiego ruchu ludowego 734

Druqa wojna światowa

- Tadeusz Manteuffel — Formy tajnego nauczania akademickiego w Warszawie 1939—1944 748
Władysław Chojnacki — Działalność wydawnicza polskiego ruchu oporu 1939—1945 754
Mieczysław Wrzosek — Wysilek mobilizacyjny narodu polskiego w latach 1944—1945 762

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

- Ludwik Bazyłow — Nowy tom *Dzieł Lenina* 777
Władysław Sobociński — Oczynszowanie w dobrach skarbowych Królestwa Polskiego 780

St. Arnold, Z dziejów średniowiecza — Tadeusz Lalik	785
L. Bazyłow, Historia Rosji — Władysław A. Serczyk	789
A. Poppe, Państwo i Kościół na Rusi w XI wieku — Henryk Łowmiański	792
K. Buczek, The History of Polish Cartography from the 15th to the 18th Century — Stanisław Alexandrowicz	787
R. Mandrou, Les Fugger, propriétaires fonciers en Suabe 1560—1618 — Maria Bogucka	799
V. Merkys, Rozwój przemysłowości i formowanie proletariatu Litwy w XIX w. — Witold Pruss	801
Dokumenty Komitetu Centralnego Narodowego i Rządu Narodowego 1862—1864 — Irena Koberdowa	804
Zb. Dworecki, Działalność narodowa ludności polskiej w rejencji pilskiej w latach 1920—1932 — Marian Orzechowski	806
M. Orzechowski, Odra — Nysa Łużycka — Bałtyk w polskiej myśli politycznej okresu drugiej wojny światowej — Eugeniusz Duraczyński	808
Bibliographie zur Städtegeschichte Deutschlands — Stanisław Herbst	811

KRONIKA

Problem ruchów chłopskich na forum międzynarodowym — Celina Bo- bińska	813
Ład wersalski w Europie środkowej i południowo-wschodniej — Antoni Zieliński	817
Rola partii komunistycznych i robotniczych Europy środkowej i wschodniej w walce wyzwolenczej podczas II wojny światowej — Kazimierz Krzos	820
Dzieje obozu socjalistycznego — Andrzej Skrzypek	821

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIK HISTORYCZNEGO

Cena prenumeraty krajowej:

kwartalnie — —
półrocznie — 60,—
rocznie — 120,—

Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe oraz listonosze.

Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na konto PKO Nr 1-6-100020 Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Towarowa 28. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23 konto PKO Nr 1-6-100024 tel. 20-46-83.

Egzemplarze zdezaktualizowane można nabyć w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch”, Warszawa, ul. Nowomiejska 15/17, konto PKO Nr 114-6-700041 VII O/M Warszawa.

Bieżące oraz archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzrocznie Wydawnictw Naukowych PAN—Ossolineum—PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki oraz w księgarniach „Domu Książki”.

Les demandes concernant les conditions d'achat de toutes les revues scientifiques polonaises doivent être adressés à l'Entreprise d'Exportation et d'Importation „Ruch”, Warszawa 1, Rue Wilcza 16.

Le contenu de prochains numéros des revues scientifiques ainsi que leurs prix sont indiqués dans le bulletin „Polish Scientific Periodicals”, que vous trouverez dans les bibliothèques et grandes maisons de diffusion de presse de votre pays.

Kwart. Hist. R. LXXVII, z. 3, s. 537—826, lipiec—wrzesień, Warszawa 1970.
Indeks 36432.